

СМИРЕНА

Роман за сънищата и съдбата

© Ина Ясипова, *автор*

За контакт: inayassipova@gmail.com

© Фиделия Косева, *дизайнер на корицата*

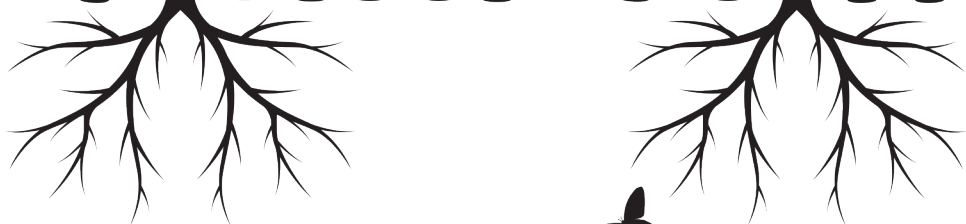
© Сиела Норма АД

София • 2024

ISBN: 978-954-28-4575-1

Ина Ясипова

СМИРЕНА

*„Направени сме ний от сънища
и сън отвед обгръща
тоз малък наш живот...“*

Уилям Шекспир

Мелбърн, 29 март 2017 г.

Яна поздрави портиера на кокетната триетажна кооперация и влезе във входа. Отключи пощенската си кутия. Беше пълна с обичайния спам – флаер на банка, която предлагаше изгодни кредити, визитна картичка на нов зъболекар в квартала, брошура на туристическа агенция, която приканваше на пътешествия до екзотични дестинации.

Но между рекламните материали този път имаше и едно писмо. Съвсем истинско писмо, на хартия, с клеймо и пощенска марка върху плика. От онези писма, каквито Яна вече беше забравила, че е получавала някога. Хартията на плика беше пожълтяла, а върху нея със старателен почерк беше изписан адресът:

*Ms. Yana Assipova
112 Finlay St
Albert Park VIC 3206,
Melbourne
Australia*

Изходящото клеймо беше от Прага. „Не е възможно“, помисли си Яна. Не познаваше никого в Прага, а и как някой би могъл да знае адреса ѝ тук? Беше се нанесла в тази сграда преди няколко месеца.

Влезе в елегантно обзаведения си апартамент и веднага свали обувките си. Хвърли чантата си върху стъклената масичка в просторния хол и взе от кухнята остър нож, за да разреже плика. Спомни си, че дядо ѝ имаше специален нож за писма, който стоеше в едно от

чекмеджетата на старото му писалище. Този спомен я накара да се усмихне.

Яна седна на удобния кожен диван, разряза внимателно плика и измъкна отвътре сгънат лист от ученическа тетрадка. Върху него бяха изписани символи от непозната писменост. Но най-странното беше, че когато плъзна погледа си по буквите, Яна изведнъж разбра написаното. Сякаш за миг беше научила чужд език.

Скъпа Яна,

Сънувах Ви и разбрах, че сте единственият човек, към когото мога да се обърна.

Напълно спяна съм, затова диктувам настоящето писмо на брат ми.

Нацистите опустошиха живота ми и сега не ми остава нищо друго, освен да събирам отломките от него.

Доскоро исках да живея, но не можех.

Сега искам да умра, но не смея.

За миналото не искам да си спомням, а бъдеще нямам.

Големият въпрос, който стои сега пред мен, е въпросът за прошката.

Нацистите убиха родителите ми и осакатиха брат ми и мен.

Трябва ли да простя?

Ако едни хора са убивали, изнасилвали, тѣпкали, унижавали, как да се отнасяме към тях?

Да чакаме Всемогъщият Господ да въздаде справедливост?

Или да забравим?

Не ми отговаряйте, Яна. Така или иначе няма да мога да прочета отговора ви.

Просто, ако можете, задавайте въпросите ми на глас.

Нека хората да не ги забравят.

Не бива да ги забравят.

*Тамар Хоровиц,
2 ноември 1948 г.,
Прага*

Яна потръпна. Какво беше това? Зловеща шега на някой скучаещ ексцентрик? Или просто грешка на някой разсеян пощенски служител?

Погледна отново плика. Нямаше грешка. Името беше нейното, адресът съвпаднаше. Но всичко друго противоречеше на всякаква логика. Писмо, изпратено преди повече от 73 години от Прага, до Яна, която тогава не е била родена... До адрес, който тогава не е съществувал. От жена, която вероятно отдавна е мъртва... На език, който Яна не знае, но внезапно започна да чете свободно.

„Нещо не е наред“, помисли си Яна. Имаше нужда да подреди мислите си. Наля си чаша вино. Слепоочията ѝ пулсираха. Извади телефона от чантата си и набра номера на Ричард.

Мелбърн, 30 март 2017 г.

Професор Ричард Дженкинс беше сред младите звезди на академичната общност в Мелбърн Юнивърсити. Едва навършил тридесет и две, той вече ръководеше Катедрата по сравнителна лингвистика и имаше впечатляващи публикации за връзката на езика с митологията. Макар и млад, Дженкинс беше учен от старата школа и развиваше ума си в различни посоки. Той вярваше, че науката не може да бъде ограничена само в една област. Не може да знаеш само едно нещо и да се смяташ за учен. Как може да разбереш света и човека, ако го гледаш само през тясната призма на една област от познанието?

Затова търсеше връзките между всички науки. Колегите му от университета наричаха това „интердисциплинарен подход“.

Яна бяха връстници и се познаваха от студентските партита в университета. Даже по едно време имаха нещо като лек флирт, но без сериозни последствия. И може би беше по-добре, че стана така, защото вместо мимолетния огън на страстта между тях се зароди истинско приятелство, което оцеля във времето.

Яна обожаваше интелекта на Ричард и хапливото му чувство за хумор. Смайваше се от ерудицията му, която я отвеждаше в непознати земи и далечни епохи. Приличаше ѝ на човек от Ренесанса, на откривател, който се гмурваше с огромна страст в старите книги и изравяше от праха на времето изумителни истории.

Ричард пък харесваше прагматизма на Яна, уменията ѝ да борави с числата и да организира света око-

ло себе си в екселски таблици. Двамата бяха толкова различни, че нямаше начин да не се привличат.

Сега седяха в кафе „Бароса“, в една от уличките близо до университета, а Ричард въртеше в ръцете си странния пощенски плик.

– Писмото е написано на идиш – каза.

– Да – кимна Яна. – Най-странното е, че разбрах всяка една дума.

– Учила си идиш? – повдигна вежди Ричард.

– Никога. Просто погледнах писмото и вече знаех всичко.

Ричард се усмихна ехидно.

– В историята са описани случаи на внезапно откровение, когато човек получава свише неочаквани познания. Но такива неща обикновено се случват на монаси отшелници, а не на бизнес консултанти.

– Ричард, виждам, че не ме вземаш на сериозно. Историята наистина е абсурдна и противоречи на здравия разум, но нещо в мен ми подсказва, че това не е някаква шега. Убедена съм, че писмото е истинско.

– Елементарните физически закони, върху които се базират нашите жалки разбирания за света, на пръв поглед отхвърлят подобна хипотеза. Но това е само на пръв поглед.

– А на втори поглед?

Ричард отпи от кафето си и помълча малко.

– Сериозната наука никога не би отхвърлила лекомислено някакво събитие само защото не намира обяснение за него. Понякога се сблъскваме с факти, които се намират извън сферата на познатото. Знанията ни за живота и вселената са твърде ограничени, но

ако отричаме всичко, което е извън тях, рискуваме да останем невежи догматици. Единственият начин да придобиваме нови знания, е да държим сетивата си отворени и любопитството си будно към всичко непознато.

– Именно затова се обръщам към теб. Знам, че поне ще потърсиш истината.

– Пътят към истината е дълъг и понякога ни отвежда в задънена улица. Но все пак трябва да тръгнем отнякъде. На първо време ще дам писмото за графологична експертиза. Имам колега, който е много добър в датирането на текстове – професор Подолски. Той ще установи дали писмото наистина е написано тогава. Оттам насетне – ще видим...

Мелбърн, 3 април 2017 г.

Беше свежо есенно утро и лек ветрец полъхваше от езерцето в парка. Яна тъкмо се качваше в колата си, когато телефонът ѝ звънна. Беше Ричард.

– Познай какво – каза развълнуван Ричард. – Писмото е истинско.

Яна едва не изпусна телефона.

– Професор Подолски каза, че писмото е написано през втората половина на 40-те години на миналия век. Хартията е произведена в Чехословакия. И клеймото на плика е автентично. Имаме напредък.

– Това какво означава?

– Това означава, че сега се изправяме пред много по-сериозни въпроси. Откъде авторката на писмото е знаела този адрес, който, между другото, през 1948 го-

дина не е съществувал? Защо е адресирано до теб? И изобщо как е възможно да напишеш писмо до едно неизвестно бъдеще?

– Ричард, започвам да се плаша.

– Всеки се плаши от неизвестното. Един от възможните отговори е в теорията за паралелните реалности. Това не е нова идея. Още през 1957 година Хю Еверет от Университета в Принстън започва да говори за паралелни светове, като нашият е само един от възможните.

– Какво означава това?

– Това означава, че сетивата ни възприемат само видимата част от реалността. Тази, в която всичко е триизмерно и в която времето е просто верига от последователни събития. Възможно е обаче нашата представа да е погрешна и измеренията да са много повече от три. Времето може и да не върви непременно последователно, а да има и друго време, успоредно на нашето. Тогава вече датите нямат значение. И не е изключено да действаме едновременно с хора, които считаме за отдавна умрели. Разбираш ли ме?

– Не съвсем. Трудно ми е да си го представя.

– Просто трябва да проявиш въображение. И да допуснеш, че някъде около нас продължават да живеят хора от отминали времена. За подобна възможност говори Хауърд Вайсман от университета „Грифит“ в Бризбейн. За разлика от хипотезата на Еверет, който смята, че паралелните светове не се докосват и не контактуват помежду си, Вайсман предполага, че съществуват много светове, които се намират в контакт един с друг и постоянно си взаимодействат.

– Как си контактуват?

– Посредством сънищата. Неслучайно в писмото до теб Тамар Хоровиц пише, че те е сънувала и това я кара да се обърне към теб.

– Провидяла е бъдещето в съня си?

– По-скоро е имала достъп до информационно поле, което е извън времето. И в което миналото, настоящето и бъдещето съществуват едновременно.

– Това вероятно има общо и с теорията на Айнщайн, според когото в силно гравитационно поле могат да съществуват пространствено времеви тунели – каза Яна. – И в този смисъл пътуванията във времето не са невъзможни.

– Твърде добре си запозната с теориите на Айнщайн, което е впечатляващо за бизнес консултант – засмя се Ричард.

– Престани да ми се подиграваш! – обиди се Яна.

– Просто се опитвам да те накарам да се отпуснеш. Ако искаме да открием истината, първото условие е да не се вземаме на сериозно.

Мелбърн, 5 април 2017 г.

Беше изминала точно една седмица от деня, в който Яна получи странното писмо. Не спираше да мисли за него, чуваше се по няколко пъти на ден с Ричард. Изглежда, че и той се беше запалил да върви по следите на тайната, защото постоянно се консултираше със свои колеги от университета. Но досега не беше постигнал съществен напредък в разгадаването на мистерията.

Яна отвори пощенската кутия и сърцето ѝ започна да бие учестено. Вътре имаше ново писмо.

Драга Яна,

Не се познаваме, но нямам на кого друго да пиша. Моят свят е мъртъв, а понякога дори започвам да се съмнявам дали изобщо е съществувал.

Преди революцията бях балерина в Мариинския театър в Санкт Петербург. Бях сърдечна приятелка на княз Феликс Юсупов и преживях с него незабравими мигове. Но това вече няма значение.

Сега живея в комунистически трудов лагер на брега на река Том в Сибир. Деля дървена колиба с още четиринайсет жени на различна възраст. Зимите тук са студени и дълги. Температурата в колибата рядко надвишава нула градуса, та се налага да спим прегърнати с другите жени, за да се топлим.

Работим в открития рудник за въглища Кемерово. Земята е замръзнала, нямаме почти никакви инструменти и често копаем с голи ръце.

Много от жените умряха още през първите месеци, след като ни докараха тук. Понякога се чудя как аз още съм жива. Предполагам, че е благодарение на издръжливостта, която съм придобила от екзерсисите в балетното училище.

Храним се с каквото намерим. Най-често ядем супа, в която плуват само няколко обелки от картофи и парче зеле.

Но не това е най-лошото.

Най-лошото е, че тук няма с кого да размениш две нормални човешки думи. Надзирателите са чудовища и ни бият с тояги, ако ни чуят да приказваме помежду си. Единственото време, в което можем да поговорим, е нощем, когато легнем в колибата.

Но тогава сме толкова изтощени, че нямаме сили за нищо друго, освен да плачем без глас.

Тук няма поща и не получаваме никаква вест от света.

Дори не зная дали родителите ми са живи.

Дано да са живи.

Те не знаят къде съм и вероятно много се тревожат за мен.

Родителите ми живеят на „Вознесенски проспект“, в жълтото здание на ъгъла с канала Грибоедов. Баща ми се казва Сергей Владимирович Тянников и преди революцията работеше в Адмиралтейството. Майка ми е Наталия Борисовна Игнатиева.

Ако случайно ги срещнете някъде, Яна, кажете им, че съм добре.

*Ирина Сергеевна Тянникова,
14 април 1920 г.,
Шчегловск, Томска губерния*

Яна се разтрепери. Веднага позвъни на Ричард и след два часа двамата седяха в любимия им бар от студентските години – „Марго“, на улица „Лонсдейл“. В изисканата атмосфера, напомняща за парижките барове, след края на работния ден се събираха хора от артистичния свят и млади амбициозни юпита, решени да покорят света. В приглушената тъмнина на бара се завързваха нови приятелства, сключваха се сделки, избухваха романтични афери.

Коктейлите в „Марго“ бяха превъзходни. Ричард, както винаги, си поръча „Черно кадифе“, а Яна заложи на „Том Колинс“. Беше пребледняла.